

«Я ТІЛЬКО УКРАЇНЕЦЬ, ЧЕСНИЙ, СТАРИЙ, СВДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ»

*Світлій пам'яті усіх українців,
закатованих лецатами радянської
репресивної системи, присвячуємо*

Життєвий шлях, особистісні переконання та спадок Михайла Олександровича Злобинця є складовою масштабного громадського культурно-просвітницького руху України першої половини ХХ ст. Підняття на поверхню призабутого пласту проявів громадської ініціативи у сфері створення об'єднань культурно-просвітницького спрямування на місцях є посильним внеском у написання нової, об'єктивної історії міст і сіл України. Дослідження персональної участі громадян у таких процесах дозволяє вивести з історичного забуття покоління тих, чий особистісні переконання формувалися в період Російської революції 1905 р., активна діяльність відбувалася в часи Національно-визвольних змагань 1917–1921 рр. і змушене мовчання настало у 30-ті рр. ХХ ст.

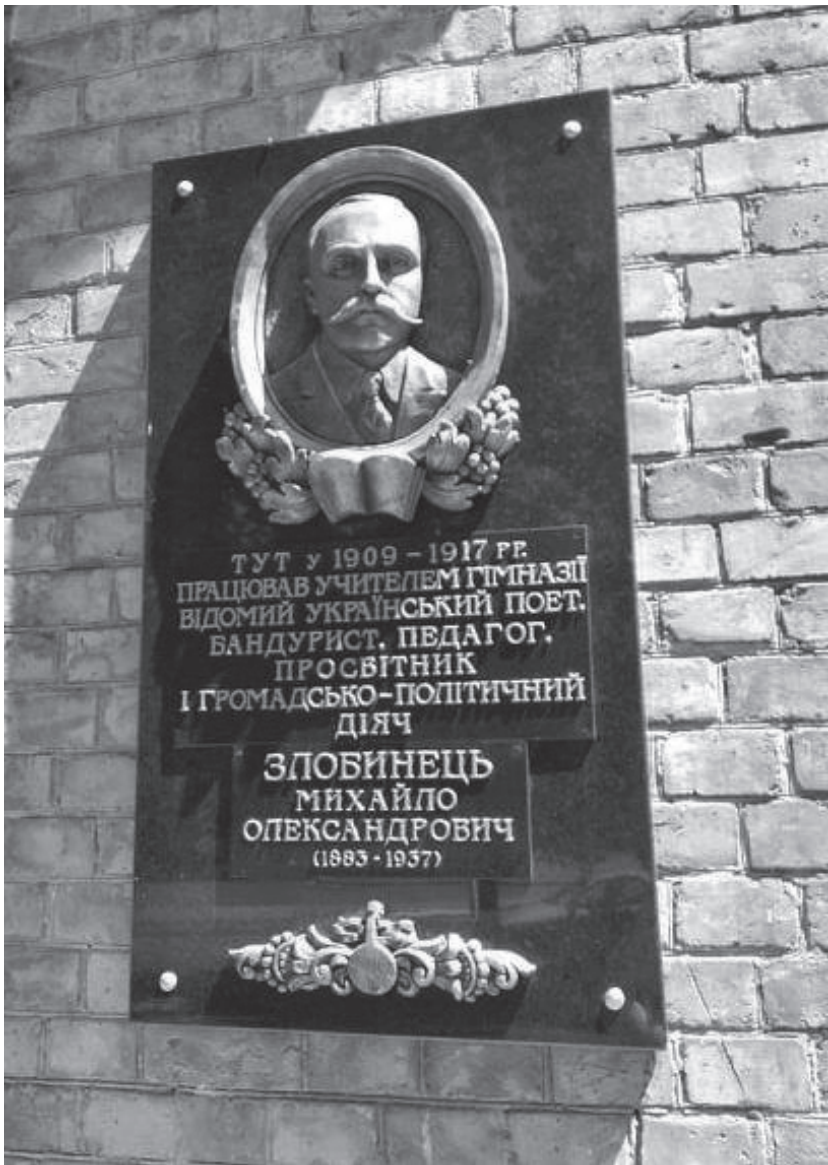
Михайла Злобинця було розстріляно 20 вересня 1937 р. Його ім'я, його літературна та мистецька спадщина, його внесок в українізацію освітнього процесу були викреслені зі згадок в СРСР. Він, як і мільйони інших, отримав клеймо «ворог народу» на 50 довгих років!

Натомість у літературі української діаспори ім'я М. Злобинця побіжно згадується кілька разів. Так, у газеті «Свобода» (США) за 1923 р. серед книг, заборонених радянською владою до вжитку у дитячих установах УСРР, було зазначе-

**ВИБРАНІ
ФОТОБІОГРАФІЧНІ
МАТЕРІАЛИ**

*Іл. 1. М. О. Злобинець, викладач Золотоніської чоловічої гімназії.
Між 1909 та 1917 рр. Приватний архів В. Харченко*

Ил. 2. Меморіальна дошка М. О. Злобінцю у м. Золотоноші

САМОНАВЧАТЕЛЬ

до гри

НА КОБЗІ

або

БАНДУРІ.

Ч. I.

М. ДОМОНТОВИЧ.

Видавництво „ДІЛО“

ОДЕСА.
Друкарня Е. Фесенка. Ришельовська, власний
буд. № 49.

1913.

ПЕРЕДМОВА.

Трохи не у кожного народу є свій національний музичний інструмент, напр., у іспанців — гітара, у великоросів — балалайка, у італійців — мандоліна. Український народ має свій національний музичний інструмент — кобзу, або бандуру.

Коли саме вперше з'явилась на Україні кобза—не відомо, але ж дуже давно. Інструмент, схожий на кобзу, був на Україні вже за часів Ярослава Мудрого. Найбільшого значіння придбала собі кобза за часів козаччини. З українських козаків мало хто не вмів на їй грати і гарні мистці славилися по всій Україні. Козаки розважали себе кобзою не тільки дома, але й у походи брали її з собою, навіть у бій кидалися з нею.

Найбільше виросла слава кобзи й кобзарів у 17—18 століттях. Ся слава була такою, що Московські царі й цариці веліли засновувати у себе кобзарські гуртки й милувалися їх грою. Що ж до України—то тут кобзу вважали трохи не священним інструментом. Про кобзу ходила навіть легенда, нібито сам Бог навмисне зробив її для власної утіхи і завжди грає на ній в гурті з своїми янголами й святими.

у - чи - ня - ла, гре - ча - ни - ки у - чи - ня - ла,

Двічі.

тай на при - піч — ку са - жа - ла. Гоп мо - і

гре - ча - ни - ки го - п мо - і бі - лі, чо-гось мо - і

гре - ча - ни - ки на ско - ри - ні сі - ли.

III. Про Морозенька.

(Записано від кобзаря Т. Пархоменка. В цій історичній пісні співається про Морозенька, одного з козацьких полковників за часів Гетьмана Богдана).

Раніше, ніж починать співати під проводом (аккомпанімент) кобзи, кобзарі грають маленьку прелюдію. Ця прелюдія буває або варіант голосу думи, чи пісні, яку зараз співатимуть, або маленька композиція. Подаю тут зразок прелюдії до історичної пісні про Морозенька.

Прелюдія.

Зараз же після своєї прелюдії кобзарь починає співати, супроводючи (аккомпануючи) голосу на кобзі.

Тенор.

ГОЛОС

КОБЗА

Ой Мо-ро-зе, Мо-ро-зень-ку, ти слав-ний ко — за — че,

за то - бо - ю, Мо-ро - зень-ку, вся Вкра-ї - на пла-че.

Двічі.

Після двох-трёх куплетів, а то й після кожного, можна на кобзі заграти другу частину пісні уже без співу, а потім знову співати.

Слова до історичної пісні „Про Морозенька“.

Ой, Морозе, Морозеньку!
 Ти славний козаче!
 За тобою, Морозеньку,
 Вся Україна плаче.
 Не так тая Україна,
 Як рідная мати...
 Заплакала Морозиха,
 Стоя біля хати.
 „Не плач, не плач, Морозихо,
 Не плач, не журися!
 Ходи з нами, козаками,
 Горілки напийся“!
 — „Чогось мені, милі браття,
 Горілка не п'ється!
 Десь синок мій, Морозенько,
 З татарами б'ється“!

(Після цього кобзареві слід дати одпочинок своєму голосові і програти голос на кобзі, не співаючи. Окрім того, можна вставити так звану „Перегру“, приклад якої подамо в кінці цієї пісні, або варіант голосу. Програвши перегру, чи голос, чи варіант його, кобзарь знову починає:

Із-за гори, із-за кручі
 Війско виступає,
 По сам-перед Морозенько
 Сивим конем виграває.
 Схилив, склонив головоньку
 Коню на гривоньку,
 Та распустив чорні кудрі
 На свою спишоньку.

(Знову перегру).

То ж не грім в степу гуркоче,
 То ж не хмара світ закрила,
 То ж татар велика сила
 Казаченьків обступила.
 Бились з ранку козаченьки
 До ночі глухої,